

INFOXES

PUBLICACIÓ ESPECIAL DE LA XARXA D'ECONOMIA SOLIDÀRIA

25, 26 i 27 d'octubre de 2019

Fabra i Coats, Sant Andreu de Palomar, Barcelona

VIII FIRA D'ECONOMIA SOLIDÀRIA DE CATALUNYA

xes

Què és la XES?

La Xarxa d'Economia Solidària (XES) és l'entitat que s'encarrega d'organitzar la FESC des del seu naixement, l'any 2012. Defensa un sistema econòmic respectuós amb les persones, el medi ambient i els territoris que funciona sota criteris democràtics, d'horitzontalitat, transparència, equitat i participació. La XES es va començar a gestar a mitjans dels anys noranta, en un procés iniciat per cooperatives catalanes i brasileres en el marc del Fòrum Social Mundial de Porto Alegre. Després d'un llarg procés de debat i reflexió, i amb l'impuls de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, el 2003 l'assemblea en va aprovar la constitució.

Actualment està formada per més de 400 sòcies i, arran del pla estratègic aprovat el 2015, desenvolupa quatre grans eixos estratègics: relacions externes, incidència política i formació; economies feministes; xarxes territorials i sectorials, i mercat social. Totes aquestes accions s'articulen mitjançant una tretzena de comissions que cobreixen diferents àmbits. Al llarg dels darrers quinze anys, la XES ha participat en moltes accions de difusió de l'economia solidària, intercooperació i creació del mercat social. A banda de la fira, la XES promou el balanç social, impulsa una desena de xarxes locals, fa propostes com les "15 mesures cap a l'economia social i solidària als municipis" i organitza el Fòrum Social Mundial de les Economies Transformadores, que tindrà lloc l'any 2020.

Més informació:
www.xes.cat

Publicació editada conjuntament per la Xarxa d'Economia Solidària (XES) i La Directa, SCCL

www.xes.es.cat /
www.directa.cat

Coordinació: Carme Giménez i Paula Rodríguez
Edició: Jesús Rodríguez
Correcció: Èlia Olivan
Maquetació: Hugo Cornelles
Fotografia: Victor Serri

Aquesta publicació s'ha enviat a impremta el 14 d'octubre de 2019. Tirada: 6.000 exemplars

L'ECONOMIA HA CANVIAT. I TU, A QUÈ ASPIRES?

La Fira d'Economia Solidària de Catalunya (FESC) és l'esdeveniment anual que visibilitza experiències i projectes de l'àmbit de l'economia social i solidària (ESS) que existeixen al nostre país. Durant un cap de setmana, uns dos centenars d'expositores celebren una mostra d'entitats del moviment i s'organitza un extens programa de xerrades i debats. Des del 2012, any en què va començar a donar les primeres passes, la fira s'ha anat convertint en una cita ineludible per a les persones i col·lectius interessats a fomentar l'economia solidària.

"L'economia ha canviat. I tu, a què aspirem?" és el lema escollit per la vuitena edició, que tindrà lloc del 25 al 27 d'octubre al recinte Fabra i Coats del barri de Sant Andreu (Barcelona). El divendres a la tarda es farà la sessió d'intercooperació i l'acte inaugural, mentre que dissabte i diumenge s'obrirà la sala d'expositores i es desenvoluparan les xerrades i les activitats.

La proposta d'enguany capgirarà la típica iconografia de la societat de consum de la dècada dels cinquanta per reivindicar que existeixen alternatives per avançar cap a un model econòmic que posi les persones al centre. Enfront d'un capitalisme amb una forta capacitat de mutació i adaptabilitat al pas del temps, l'economia solidària s'erigeix com un baluard de resistència i construcció de nous paradigmes que ofereixen llum i caliu en un context cada cop més depredador.

Per tot plegat, en el moment actual de retrocés democràtic i de drets, vindiquem l'ESS com un espai amb tres puntes de llança: resistència, creació i avanç. Totes les propostes, projectes i debats de la vuitena FESC serviran per alimentar aquest procés.

RESISTINT

Com analitzem la realitat i ens organitzem per defensar els drets col·lectius? Es tracta de fer una anàlisi crítica de l'actualitat, buscar les claus per comprendre el desballestament democràtic i social que empeny el capitalisme, denunciar la violació de drets i conèixer la tasca dels moviments socials que lluiten per evitar-ho.

CREANT

Aquest eix se centra en la construcció d'alternatives que posen l'economia al servei de la comunitat, la democràcia, l'autogestió i el medi natural. És a dir, tota l'amalgama d'iniciatives i projectes que parteixen dels valors de l'economia solidària i que els apliquen quotidianament.

AVANÇANT

L'economia solidària és un moviment propositiu que creix; ha d'abordar reptes per esdevenir eman-

cipador i ocupar més espai a la societat i l'economia. Aquesta dimensió de la fira centrarà l'atenció en els debats estratègics que hem d'emprendre per fer salts d'escala: la construcció de mercat social, l'eixamplament d'actors participants, la innovació transformadora, la relació amb l'esfera pública...

Un dels aspectes destacables de la fira és que cada any compta amb un país convidat, del qual s'aprenen experiències i recorreguts. Enguany aquest país és Andalusia, que hi serà present a través d'experiències diverses. El cooperativisme d'aquest territori té un llarg recorregut històric i forma part de l'ADN de l'economia transformadora més coneguda de la península. Entre les entitats confirmades, hi assistiran representants de Red de Economía Alternativa de Andalucía, associació sense caràcter lucratiu creada el 2013 i composta per entitats de l'economia solidària andalusa; CreaCultuLabs, laboratori ciutadà de cocreació, amb seu a Granada, que investiga i desenvolupa models d'autogestió col·lectiva i economies transformadores; Enreda, cooperativisme, llibertat tecnològica i transformació social de Sevilla, Màlaga i Madrid; Autonomia Sur, projecte cooperatiu que ofereix serveis d'assessorament jurídic, econòmic fiscal en la defensa de drets individuals i col·lectius, i els Traperos de Emaús, cooperativa que treballa per a la integració laboral de persones en risc d'exclusió social amb seus a Granada, Sabadell, Guipúscoa, Múrcia, Navarra i Biscaia.

La fira també acollirà l'exposició "Catalunya, terra cooperativa", que anteriorment s'ha pogut visitar al Museu d'Història de Catalunya (Barcelona) i altres poblacions. La mostra, organitzada per la Fundació Roca Galès, presenta un recorregut per l'ahir, l'avui i el demà de les pràctiques cooperatives, el cooperativisme i l'economia social com a eines útils i vàlides per a la generació d'alternatives a la societat actual, superant la visió del cooperativisme com una pràctica obsoleta del passat. Precisament, l'exposició ocuparà un dels nous espais de la fira, el vestíbul de l'Institut Marí i Pous, rebatejat amb el nom de Mary Lawrenson, activista anglesa del moviment cooperatiu i fundadora de la Co-operative Women's Guild. L'ampliació de la superfície de l'espai també ha permès guanyar una sala d'expositores, la Flora Tristan, en honor a l'escriptora i activista social francesa d'origen peruà, considerada com una de les fundadores del feminisme modern (1803-1844).

A partir del 25 d'octubre, us esperem al recinte Fabra i Coats. La FESC és un bon moment per conèixer les entitats que treballen per articular el mercat social, debatre sobre nous reptes i explorar possibilitats d'intercooperar amb organitzacions que comparteixen el mateix horitzó.

UN MERCAT PER DESCONNECTAR DEL CAPITALISME

El mercat capitalista fa rics una minoria a costa d'empobrir la majoria i destruir el planeta. Però aquest mercat no ha existit sempre; va necessitar quatre-cents anys i tenir els estats a favor seu per gestar-se i implantar-se. Avui dia, la mercantilització ha penetrat en pràcticament tots els àmbits de la vida, de manera que hem passat de ser societats amb mercat a fer de la societat en conjunt un gran mercat on tot es ven i tot es compra. La insostenibilitat ambiental; la pobresa i la desigualtat social entre gèneres, classes i pobles; l'individualisme exacerbant i la dissolució de les comunitats són efectes, entre d'altres, del domini absolut d'aquesta concepció.

Ara bé, si el mercat és una construcció històrica, aleshores podem concebre'n un de diferent i alternatiu al capitalista. Hipotèticament, un nou tipus de mercat que es regularia de manera democràtica, introduiria mecanismes de cooperació i solidaritat, i serviria per adquirir només determinats productes i serveis, de manera que els béns de mercat convissuessin amb béns domèstics, béns públics i béns del comú. La coordinació a través del mercat per obtenir certs béns conviuria amb l'autoproducció equitativa entre homes i dones dels béns domèstics, i la planificació democràtica i descentralitzada per a altres béns considerats socialment com a estratègics. Un sistema així permetria resoldre de manera eficient les necessitats més importants de totes les persones, distribuir equitativament la riquesa i els treballs per produir-la, i restaurar la sostenibilitat ecològica.

Una aproximació concreta a aquest tipus ideal de mercat, per realitzar ara i aquí, seria el que anomenem *mercat social*; un mercat que, a països com el nostre, ja es troba en procés de construcció.

D'EMPRESES AÏLLADES A MERCAT

El mercat social vindria a ser un sistema vertebrat internament per relacions d'intercanvi, coopera-

ció i solidaritat entre productores i consumidores de l'economia social i solidària.

D'una manera més precisa, podem imaginar-nos el mercat social com una xarxa estable de transaccions entre entitats d'economia social i solidària i properes, consumidores responsables i estalviadores-inversores ètiques, de manera que totes les persones que hi participen acaben cobrint la majoria de les seves necessitats amb béns d'aquesta xarxa, que són complementats per béns domèstics, béns comuns i béns públics. El mercat social permetria a una part de la població -probablement minoritària però significativa- desconnectar en gran manera de l'economia capitalista.

Com qualsevol mercat, el social estaria format per tres submercats -un de productes i serveis, un financer i un de treball-, a més d'organismes i sistemes reguladors i una moneda pròpia. En conjunt, el podríem concebre com un gran comú. Però, per què l'economia social i solidària vol crear un mercat propi, diferent del capitalista?

Primer, perquè creant un mercat social dins de la societat capitalista, l'economia social i solidària passaria de ser un conjunt d'empreses inarticulades a esdevenir realment un sistema econòmic, encara que fos de moment a petita escala. Segon, perquè demostraria que hi ha alternatives al capitalisme i seria un excel·lent aparador, visible i viable, de l'alternativa que planteja. Tercer, perquè podria ser l'embrió d'aquest nou sistema econòmic, el nucli des d'on fer-lo créixer. Quart, perquè milloraria la viabilitat de les entitats d'economia social i solidària i les ajudaria a suportar millor la pressió que sofreixen per assimilar-se a les empreses de capital i les faria també més resilientes a les crisis econòmiques i ecològiques que vindran. I cinquè, perquè ajudaria a crear *noves persones*, més crítiques, actives i transformadores, ja que les impregnaria dels valors de l'ESS i les dotaria d'autonomia i de capacitat d'autoorganització.

L'AMPOLLA MIG PLENA

En el camí de bastir una economia i una societat postcapitalistes, la creació de mercats socials ha estat un objectiu estratègic dels moviments d'economia solidària de l'Estat espanyol des de fa més de deu anys. D'ençà de 2015, la Xarxa d'Economia Solidària impulsa de manera explícita la construcció del mercat social a Catalunya. El balanç social, les trobades d'intercooperació, el Pam a Pam (projecte que radiografia el sector), les xarxes locals d'economia solidària o la mateixa Fira d'Economia Solidària de Catalunya constitueixen eines per anar-lo creant.

En els darrers quatre anys, la majoria d'aquests projectes han crescut a un ritme accelerat. El resultat ha estat que més persones coneixen i consumeixen productes i serveis de l'economia social i solidària, i més empreses i entitats en formen part. Però falta més coordinació entre aquestes eines, necessitem desplegar-ne encara moltes d'altres i, sobretot, cal augmentar el nombre de productores i consumidores d'ESS per disposar de la massa crítica mínima que ens permeti crear el mercat social. A més, encara tenim un munt d'interrogants per resoldre sobre com construir-lo. Alguns són més teòrics (com atenuar la competència dins del mercat social, com crear paral·lelament infraestructures del comú...); d'altres, més pràctics (com tenir indústria d'economia social i solidària; quin ha de ser el paper de la XES en la construcció de mercat social i el d'altres moviments emancipadors o, fins i tot, el de les administracions).

Tot plegat constitueix un repte de primera magnitud per a l'economia social i solidària. Superar-lo marcaria la diferència entre ser eternament petita i dependent i esdevenir una alternativa plausible a aquesta màquina de dolor que, molt abreujadament, anomenem capitalisme.

- 1 — Flora Tristan
 - 2 — Mary Lawrenson
 - 3 — Sala Micaela Chalmeta
 - 4 — Espai Joan Berney
 - 5 — Nau Elisa Garcia
 - 6 — Plaça Joan Peiró
 - 7 — Carrer Francesc Martínez de Foix
 - 8 — Espai Dolors Abelló
 - 9 — Espai Maria Palomera
 - 10 — Espai Benet Vigo
 - 11 — Espai Honora Enfield
 - 12 — Ateneu l'Harmonia
- 3a Planta
Espai Santos Hernández
- 2a Planta
Espai Balbina Pi
Sala Albert Pérez Baró
- 1a Planta
Espai David Santacana
Espai Pep Manté
Espai Regina de Lamo
Espai Àngela Graupera
Espai Empar Coloma
Espai Ada Lovelace
- Planta baixa
Espai Ann Tweedale

EXPOSITORES

ALIMENTACIÓ

- Associació Hi som
- Associació per l'Impuls dels Supermercats Cooperatius i el Mercat Social
- Cal Roio, ramaderia ecològica del Catllaràs
- Cervesa Capfoguer
- Cervesa Florestina
- Conreu Sereny, SCCL
- Cooperativa Borronecs
- Cooperatives de consum agroecològic i responsable
- Detergents A Granel
- Diomcoop, SCCL
- Economat Social de Sants
- Economat Social, SCCL
- El Llevat, cooperativa de consum agroecològic
- Fundació Casa Dalmases
- Horta de Santa Clara
- Katuma, SCCL
- La Cervesera del Poblenou
- La Sobirana Cooperativa
- La Veganeria, SCCL
- L'Aresta
- Les Refardes, SCCL
- L'Obrador de Gramenet, SCCL
- L'Olivera / El Rosal
- Madre Tierra Semillas Biològiques
- Molsa
- Ordi Natura
- Pachamama
- Quèviure
- Riet Vell
- Riuverd Empresa d'Inserció, SCCL
- Tres Cadires, SCCL / Riuverd, empresa d'inserció, SCCL

COMUNICACIÓ

- Alternatives Econòmiques
- Bruna Productora
- Audiovisual, SCCL
- Col·lectivaT, SCCL
- Crític, SCCL

- Deriva
- Dies d'Agost, SCCL
- El Foli Verd, SCCL
- Fundació Roca Galès
- La Clara Comunicació
- La Directa, SCCL
- L'Àpostrof, SCCL
- Looky Produccions, SCCL
- Megafon
- Més Cooperativa
- MTK Space
- Observatori del Deute en la Globalització
- Quepo, comunicació per la transformació social
- RiceUp, SCCL
- Waitala

- Cultura i oci
- Abacus Cooperativa
- Alterevents
- Art&Coop, SCCL
- Bidó de Nou Barris
- BitLab
- Ediciones Wanafrica
- El Trajín - Escola
- Popular Keras Buti
- Els Caus Cooperativa
- GATS / Festival
- Esperanzah
- Idària, empresa d'inserció / Boscos Actius
- Rocaguinarda
- Tinta Invisible Edicions
- Verkami, *crowdfunding* compromès

EDITORIALS I LLIBRERIES

- Ediciones Wanafrica
- Icaria Editorial
- La Caníbal, SCCL
- La Carbonera
- La Ciutat Invisible, SCCL
- La Tribu Llibreria
- Pol·len Edicions, SCCL / Espai Contrabandos
- Tigre de Paper Edicions

EDUCACIÓ

- +Educació Cooperativa
- A Granel, SCCL
- Associació Entrepobles

- Cooperativa Barabara Educació
- Dimmons - BarCola
- Educoop, plataforma educativa de l'ESS de Catalunya
- Ei L'Eina, SCCL
- El Timbal, centre de formació i creació escènica, SCCL
- Entitats educatives de l'economia solidària
- La Coopunitat / En Jan i la Berta
- Nus Cooperativa
- Reflexes, SCCL
- Tarpuna, SCCL
- Tata Inti, SCCL
- Usar y Reusar Cooperativa

ENS PÚBLICS

- Economia Social i Solidària, Ajuntament de Barcelona
- Xarxa de Municipis per l'Economia Social i Solidària (XMESS)

FINANCES

- Arç Cooperativa
- Clade, grup empresarial d'economia social
- Coop57, SCCL
- FETS, finançament ètic i solidari
- FICOOP
- Fundació Goteo
- Gestió Integral, SCCL
- Oikocredit Catalunya

HABITATGE

- Arqbag, cooperativa d'arquitectura
- Arquitopia
- Celobert Cooperativa
- Cohousing Barcelona, SCCL
- Col·lectiu d'Arquitectes
- El Tinglado
- De Mans a Terra
- Edificis Positius
- Entramat

- Envall Cooperativa, SCCL
- Fundació La Dinamo
- Labaula Arquitectes
- La Boqueria Taller d'Arquitectura, SCCL
- Lacol, arquitectura cooperativa
- LEMUR, laboratori d'emergències urbanes
- Observatori DESC
- Perviure, SCCL

- Raons
- Ruderal, la cooperativa d'habitatge de Vallcarca
- Sostre Cívic
- Terram
- Vidàlia
- Voltes, cooperativa d'arquitectura

SALUT I CURES

- Clara
- Cos, cooperativa de salut
- Migjorn, casa de naixements
- Sepra, SCCL

SERVEIS A ENTITATS

- AlterNativa3 Bio
- Fairtrade
- ASESCAT
- Associació SEBA
- Banc de Recursos
- Mancomunats de Ciutat Vella
- Calidoscoop, SCCL
- Consell d'Associacions de Barcelona
- Coòpolis, ateneu cooperatiu de Barcelona
- EcoSec, banys ecològics secs portàtils
- Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya
- Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya
- Fil a l'Agulla, SCCL
- Fundació Seira

- Grup ECOS
- La Coopunitat
- Blockchain
- La Qperativa
- LabCoop, SCCL
- Living Commonly
- Sinèrgics, *coworking* de Baró de Viver
- Trèvol, SCCL
- Xarxa d'Ateneus Cooperatius

SERVEIS A PERSONES

- Associació Benestar i Desenvolupament
- Associació l'Era
- Bancs del Temps
- Biciclot, SCCL
- Col·lectiu Ronda, SCCL
- CONFAVC, gestió veïnal, SCCL / Omplim els Buits, SCCL / Ser Barri, SCCL
- Cooperativa Etcèteres
- Doble Via, serveis socioeducatius, SCCL
- El Risell
- Espai Ambiental Cooperativa
- Facto Assessors, SCCL
- Federació Catalana de Voluntariat Social
- Fundació ECOM
- Fundació Engrunes
- Grup Cooperatiu TEB
- Impulsem, SCCL
- Incoop, SCCL
- Irídia, Centre per la Defensa dels Drets Humans
- La Canya
- La Fàbrica@, SCCL
- La Innobadora
- LaCoordi, comerç just i finances ètiques
- L'Arada / Creativitat Social, SCCL / Territori de Masies Coop
- Metzineres
- Musicop
- Participem en la reducció de residus
- Provivienda

- Rconnecta
- SETEM Catalunya
- Solidança / Roba Amiga
- Som Mobilitat
- Taula per Mèxic

SUBMINISTRAMENTS

- Opcions, impulsem el consum conscient
- Som Connexió
- Som Energia

TECNOLOGIA I ELECTRÒNICA

- Adabits
- Associació per a l'Expansió de la Xarxa Oberta
- Codi Cooperatiu
- Colectic
- Coopdevs
- FemProcomuns, SCCL
- Fundació Guifi.net
- Jamgo, SCCL
- Pangea / eReuse
- Som Biomassa, SCCL

TÈXTIL

- Amics d'Ak Benn
- CET Estel Tàpia, SRL
- Cotó Roig
- Diomcoop, SCCL
- Dones amb Força
- Ethical Time
- Hi Little!
- Més amb Menys, costura del pla comunitari de Roquetes
- Perifèrica 9B
- Resid'US

XARXES LOCALS XES

- Impuls Cooperatiu de Sants
- Taula Eix Pere IV
- Teler Cooperatiu / XES Sabadell
- Xarxa CooperaSec
- Xarxa Local L'Hospitalet
- XES Ripollès
- XES Sant Andreu
- XES Sant Cugat
- XES Terrassa

Economia solidària i amor: crear formes d'estimar no capitalistes

Neus Andreu
Fil a l'Agulla, SCCL

El capitalisme -i la seva normativitat- no més regula l'economia, sinó que també dicta com han de ser els aspectes més íntims de la nostra vida: regula la forma en què entenem l'amor i limita enormement la nostra capacitat creativa a l'hora de buscar solucions a les nostres necessitats afectives. Ens perdem una pila de vivències, de vincles i de sorpreses, i patim molt més del que caldria.

L'heteronormativitat, la monogàmia, així com els mites que giren al voltant de l'amor romàntic -vinculats a la ideologia patriarcal i capitalista-, fan pràcticament impossible que puguem, a menys que fem un esforç titànic, relacionar-nos lliurement i explorar la nostra enorme capacitat d'estimar i de crear vincles vitals.

Necessitem construir nous discursos i noves pràctiques per generar, així, una nova cultura que faciliti que les persones siguem més lliures i més responsables a l'hora de viure els nostres afectes, amors i desitjos. Lliures en el sentit que aprenguem a permetre'ns viure allò que volem i necessitem viure per ser feliços, desenvolupar-nos i gaudir! Responsables perquè també necessitem saber assumir i gestionar els impactes que tenim i el dolor que generem en les persones amb qui ens relacionem. En definitiva, necessitem aprendre a minimitzar i, en tot cas, reparar els danys que causem en el nostre camí per ser lliures.

En aquest camí és fonamental, per una banda, conèixer per poder qüestionar la cultura imperant, i, per altra, tenir coneixements sobre el funcionament de la psicologia humana. Concretament, parlo d'entendre els mecanismes que es posen en marxa en la nostra psique quan es tracta d'amor, de sexualitat i de relacions. Les projeccions, les atraccions i l'enamorament són fenòmens màgics, polítics i també psicològics. Per abordar aquesta qüestió amb la complexitat que demana, necessitem respostes polítiques i comunitàries, i també assumir la responsabilitat dels nostres sentiments, tenir la valentia de revisar la nostra història personal i afrontar les nostres ferides i traumes.

No és un camí necessàriament fàcil. Necessita valentia, necessitem referents, necessitem companyes de lluita, necessitem acceptar que cometem errors i que serem maldestres, necessitem aprendre a reparar. I encara més, necessitem eines concretes de gestió emocional, de la gelosia, dels mals humors... Necessitem conèixer-nos i donar-nos a conèixer incloent-hi també les nostres ombres, les nostres vulnerabilitats, les nostres mancances... Doncs això, que hem de fer una feïnada, que si la fem amb cura i ben acompanyades no només serà difícil, sinó que també podrà ser apassionant.

La tecnologia ha canviat! I tu, a què jugues?

Per quart any consecutiu, diverses iniciatives que aborden la tecnologia i la informàtica des de criteris d'economia solidària s'han organitzat en un espai propi en el marc de la FESC: la TecnoFESC!

L'espai agruparà estands d'empreses i entitats d'aquest àmbit i acollirà tallers relacionats amb la sobirania tecnològica i informàtica. Situat a la nau Elisa García, us oferirà activitats divulgatives i de servei. Us donarà a conèixer les alternatives relacionades amb la informàtica, les telecomunicacions i la producció en línia per esquivar el control monopolístic i frenar la depredació de recursos i drets humans lligada al consumisme d'aparells electrònics. Així mateix, totes les activitats relacionades amb els nostres àmbits tindran el segell identificatiu TecnoFESC.

Aprendreu com promoure les telecomunicacions obertes, lliures i neutrals; la gestió sostenible i la revalorització dels equips informàtics i la compra pública responsable d'equips electrònics per millorar les condicions de treball als països productors. Hi coneixereu els proveïdors de serveis tecnològics de l'economia solidària i els impulsors de la producció procumú tecnològica, i comprendreu l'ús estratègic de les telecomunicacions per al desenvolupament de la justícia social. També hi trobareu punts de reciclatge de material informàtic per abordar la problemàtica de l'obsolescència programada.

Formen part d'aquesta iniciativa SETEM Catalunya, Andròmines, Colectic, Col·lectivaT, CoopDevs, eReuse, eXo, Jamgo i Pangea. També hi participen altres entitats i empreses del món de la tecnologia i la informàtica: AdabIts, Free Knowledge Institute, Guifi.net, Som Connexió, The Things Network Catalunya, Fem Procomuns, SobTec, Katuma, Codi Cooperatiu, Commons Cloud, el Centre de Cooperació al Desenvolupament de la Universitat Politècnica de Catalunya i Som Mobilitat.

Podeu trobar més informació sobre les activitats amb el nostre segell, les iniciatives que en formen part i les principals novetats al web tecnofesc.cat.

Qui mana aquí realment?

“El 21 de desembre, els catalans hem de decidir entre que tornin Junqueras i Puigdemont o que torni el Grup Planeta”. Aquesta frase, pronunciada el 12 de novembre de l'any 2017 pel llavors president del Partit Popular a Catalunya, Xavier García Albiol, explicitava com poques vegades s'ha verbalitzat la capacitat de les grans corporacions empresarials d'incidir en l'administració dels afers públics. Feia pocs dies de l'aplicació de l'article 155, de la convocatòria d'eleccions autonòmiques a Catalunya per part del govern espanyol i de l'anunci de les principals corporacions empresarials amb seu a Catalunya que traslladaven la seva raó social a altres llocs de l'Estat.

García Albiol deixava en evidència una cosa: normalment, quan es parla de *poder* es pensa en partits polítics, institucions o estats. És a dir, tot el que té a veure amb allò públic i la seva gestió. Però molt sovint, les decisions que afecten directament la vida quotidiana de les persones s'acaben gestant des dels despatxos de grans corporacions privades: des del preu de l'aigua domèstica o la temporalitat de les llistes d'espera a la sanitat pública fins al dret a l'autodeterminació dels territoris. A partir d'aquest plantejament, el 26 d'octubre la DIRECTA organitza, en el marc de la VIII Fira d'Economia Solidària de Catalunya, la xerrada al voltant de la pregunta “Qui mana aquí?”.

Al llarg dels seus tretze anys de vida, el mitjà de comunicació cooperatiu la DIRECTA ha radiografiat gran part dels poders a l'ombra dels Països Catalans. Partint d'aquests treballs d'investigació, quatre periodistes del projecte posaran llum als entramats que ha dissenyat el poder al voltant de quatre eixos: posaran cares i noms i explicaran les estratègies llobbístiques de les quals se serveixen per fer valdre els seus interessos davant les administracions. En primer lloc, s'analitzaran les grans famílies inversores del territori i els negocis en què opera el seu capital, sovint invisible i volàtil. Un segon eix abordarà el sector immobiliari, controlat per grans inversors internacionals, com Blackstone, que cada cop fa més difícil la vida de les veïnes de ciutats com Palma, València o Barcelona. La gestió de recursos naturals com l'aigua, el gas o la producció d'electricitat per part de grups privats com Agbar (que controla el subministrament d'aigua a l'àrea metropolitana de Barcelona) també tindrà el seu bloc a la xerrada. Per últim, es dedicarà un apartat a parlar de la propietat dels grans mitjans de comunicació i de com això afecta la informació.

Una terra cooperativa

Després de romandre al Museu d'Història de Catalunya i viatjar al Museu de Mataró i a la Sala El Refugi de Badalona, una versió portàtil i lleugera de l'exposició "Catalunya, terra cooperativa" va visitar l'Escola d'Estiu de la XES a Mura i el Festival d'ESS Rural de Vallfogona de Ripollès a finals d'agost, i Ripoll a començaments de setembre.

Amb motiu del Festival Esperanzah!, ha estat al Prat de Llobregat el cap de setmana de l'11, 12 i 13 d'octubre. Després, l'exposició es presentarà a la Fira d'Economia Solidària de Catalunya (FESC) 2019, al recinte Fabra i Coats de Sant Andreu de Barcelona, durant els dies 25, 26 i 27 d'octubre. "Catalunya, terra cooperativa" presenta -a través d'un recorregut per l'ahir, l'avui i el demà de les pràctiques cooperatives- el cooperativisme i l'economia social com a eines útils i vàlides per a la generació d'alternatives a la societat actual, superant la visió del cooperativisme com una pràctica obsoleta del passat.

La mostra evidència com, al llarg de la seva història, Catalunya sempre ha estat un territori fèrtil per

a les pràctiques d'autogestió i de cooperació social. Durant els dos últims segles, milers de treballadores -al camp i a la mar, als pobles i a les ciutats- van saber afrontar la carestia quotidiana mitjançant l'autoorganització popular, la solidaritat i el suport mutu. Terra de cooperatives, sindicats, mútues, escoles i ateneus, el territori i la gent crearen una institucionalitat obrera extraordinàriament rica i plural, que catalitzà la resolució material col·lectiva de necessitats en tots els ordres de la vida. De l'ahir a l'avui, aquestes formes d'autoorganització s'actualitzen sota el paraigua de l'economia social i solidària, que beu directament d'aquella tradició per tal de construir nous horitzons comunitaris i populars. Unes pràctiques socials centenàries que, lluny d'esgotar-se, encaren el demà indagant fórmules organitzatives per transformar i transitar cap a una societat més equitativa i amb més justícia social i ecològica.

Organitzada per la Comissió de Memòria Històrica i Prospectiva de la Fundació Roca Galès, amb l'assessorament del Museu d'Història de Catalunya, el comissariat ha estat a càrrec de Marc Dalmau (La Ciutat Invisible, SCCL) i d'Antoni Gavallda (Fundació Roca Galès). El disseny i la producció estan realitzats per la cooperativa Tat Lab.

Més informació: www.rocagales.cat
i biblioteca@rocagales.cat

Emergència climàtica: passem a l'acció?

Comissió d'ecologia de la XES

Segons l'últim informe del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic, no més tenim onze anys per aturar el desastre climàtic, que ens col·loca en una situació d'emergència. Per això ens cal accelerar i intensificar les accions que ja estan en marxa cap a una societat postcarboni; accions que mitiguin el canvi climàtic i alhora serveixin per adaptar-se als canvis ja desencadenats, augmentar la resiliència en tots els nivells d'organització social i promoure el procés de transició ecològica.

Aquestes accions han de ser impulsades pels diferents agents econòmics, socials i polítics. Més enllà de la responsabilitat que han d'assumir els representants polítics a l'hora d'aplicar mesures ràpides, efectives i contundents per fer front a la situació d'emergència climàtica, la societat civil també hi té un paper rellevant.

D'una banda, cal seguir al carrer amb els moviments socials per fer pressió als governs, participar-hi quan sigui necessari i exercir com a observadors en el desenvolupament de les polítiques climàtiques i socioambientals. En aquest aspecte, els moviments pel clima han emergit amb molta força enguany, i han exercit un creixent poder de mobilització que ha arribat als més joves i que compta amb nodes d'articulació internacional.

D'altra banda, és necessari organitzar-se per crear alternatives per a la societat postcarboni a la qual ens dirigim. És aquí on l'economia social i solidària (ESS) apareix com una oportunitat per ocupar aquest espai en el procés de la transició ecològica. L'ESS constitueix un instrument clau per a la construcció de models socioeconòmics basats en la vida, que no siguin únicament sostenibles sinó també equitatius, democràtics i justos. Detectem que ens falta camí per recórrer i per assumir aquest paper en el procés de transició. Per això necessitem una economia social i solidària que posi al centre el debat de l'emergència climàtica i la transició ecològica i que integri, més enllà de les intencionalitats, tant la dimensió ecològica com la feminista.

Per tot això, des de la comissió d'ecologia de la XES us convidem a un diàleg obert entre els moviments pel clima i l'economia social i solidària, amb l'objectiu principal de coordinar-nos i sumar forces davant la situació excepcional d'emergència climàtica i crisi eco-social. Passem a l'acció?

Pràctiques transformadores i antiracistes

L'antiracisme és un instrument transformador de l'economia social i solidària (ESS)? O bé l'horitzó és una societat sense racisme i el cooperativisme és una de les eines per aconseguir-ho? Aquesta és la pregunta vertebral de tota una sèrie de converses que vam tenir més d'una desena d'entitats de l'ESS de Barcelona durant l'estiu d'enguany. Gairebé tots els projectes que vam participar en aquest procés de reflexió col·lectiva estan creades per persones d'origen migrant i tenen una línia política clarament i indiscutiblement antiracista. Més de 25 persones vam compartir les nostres experiències amb el racisme institucional i social, els nostres mecanismes polítics de lluita i les nostres perspectives respecte a les pràctiques antiracistes *realment* transformadores.

Aquesta activitat d'investigació forma part d'un projecte global del Cercle de Migracions i Economia Cooperativa de Coòpolis, l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona. El seu disseny és producte d'un treball col·lectiu de persones integrants d'origen divers de cinc entitats de l'ESS.

A la FESC 2019 volem compartir aquest recull de testimonis i reflexions i posar sobre la taula la nostra praxi política antiracista amb la finalitat de revisar conjuntament els principis que sostenen l'economia solidària.

48H
OPEN
HOUSE
BCN

FEM 10 ANYS

Dones
Arquitectes

26 I 27 D'OCTUBRE 2019

“L'ECONOMIA SOLIDÀRIA ÉS LLAVOR”

L'economista Arcadi Oliveres és un referent dels moviments socials a casa nostra. Ha participat en nombroses lluites a favor de la pau, la justícia social i els drets dels pobles, i ha estat un promotor incansable de les finances ètiques. Enguany, tampoc es perdrà la FESC

Carme Giménez | @Apostrof_coop

Malgrat el desprestigi del capitalisme, segueix ben vigent. Què ha de passar per capgirar la situació?

El capitalisme és vigent perquè encara no hi ha prou consciència de la seva immoralitat ni de la seva perversió. Això canviarà sobretot per la sostenibilitat del planeta, perquè pel fet d'estar explotant altres pobles o regions del món encara no ens n'adonem tant. En canvi, el dia que ens quedem sense petroli o sense aigua potable, ens plantejarem si el capitalisme ha de continuar. I això ja està arribant.

En aquest context, quin potencial creus que té l'economia solidària per transformar el món?

L'economia solidària ha de saber recollir el descontentament de la gent que es dedica a carregar les culpes dels seus problemes a la immigració i no s'adona que és el mateix sistema econòmic el que ens explota a tots. Cal anar creant una nova economia al servei de les persones; una nova economia que dignifiqui el treball, s'allunyi del lucre, prioritzi les tasques de cura i vagi prenent formes autogestionades. D'altra banda, les finances han de ser instruments i no pas objectius. Cal practicar el consum responsable, desentendre's per complet de les portes giratòries i aplicar escrupolosament les relacions d'igualtat entre els pobles.

Creus que hi pot haver una bombolla de l'economia solidària?

Crec que no, va fent forat a poc a poc, és llavor. És necessari poder tirar endavant amb totes les branques de l'economia. Per tant, tot i que la paraula *mercat* no m'agrada, és necessari que el mercat social creixi per tal d'arribar a una economia més justa.

Per tant, hi ha espai per a l'optimisme?

D'entrada, iniciatives com la FESC no destruiran el capitalisme, però són una mostra d'aquesta presa de consciència. Anem avançant: el progrés del feminisme, la conscienciació dels usuaris i dels consumidors, el notable creixement de les diferents formes cooperatives i d'economia social, la sensibilització generalitzada sobre els límits del planeta... La FESC d'enguany ens permetrà fer un altre pas endavant. Per tant, soc optimista. Cada any vaig a la fira perquè necessito aire fresc i esperança, i perquè em satisfà veure com va creixent.

Organitza:

Amb el suport de:

Amb el finançament:

Promou:

Amb la col·laboració de:

betevé

Jango

T'ESPEREM A LA FESC!

Sessió d'intercooperació (divendres 25, de 17 a 19 h)

Estratègies per enfortir el mercat social (diumenge 27, a les 11 h)

ENS TROBARÀS A L'ESPAI ELISA GARCIA

Si ets una iniciativa d'ESS i vols aparèixer al mapa, escriu-nos al hola@pamapam.org perquè t'entrevistem!

PAMAPAM
El teu mapa de l'economia solidària